

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๓๐๖

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิมเสถียร	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ฃ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเกียรติชัย ฃ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิภูพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	(ลาการประชุม)
๒. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมาธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๓. นายณัฐ มโนกุลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายอภิวัฒน์ คงชาติ

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๐๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๓๐๕ วันพุธ ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ ทหารี่ที่ประชุมเกี่ยวกับประเด็นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอประเด็นแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ตัดบทบัญญัติที่เกี่ยวกับผู้ตรวจการเลือกตั้งที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๙ ร่างมาตรา ๒๒ ร่างมาตรา ๒๘ ร่างมาตรา ๒๙ และร่างมาตรา ๓๐ และเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เหตุผลเนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ของเขตเลือกตั้ง จึงสามารถทำให้การปฏิบัติงานและการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในพื้นที่มีความรวดเร็ว เพื่อให้การจัดการเลือกตั้งมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นการแต่งตั้งจากบุคคลทั่วไปที่มีความน่าเชื่อถือและมีความเป็นกลางทางการเมือง

ประเด็นที่สอง บทบัญญัติในส่วนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่บัญญัติในร่างมาตรา ๕๐ ร่างมาตรา ๕๑ และร่างมาตรา ๕๒ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุผลในการเสนอแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) ร่างมาตรา ๕๑ เกี่ยวกับการเพิ่มหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดำเนินการหรือส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนหรือให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเลือกตั้ง

(๒) ร่างมาตรา ๕๒ เสนอให้พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีสิทธิได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลและสิทธิประโยชน์อื่นภายหลังเกษียณอายุ เช่นเดียวกับที่ข้าราชการพลเรือนได้รับ เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น

(๓) เสนอหลักการใหม่เป็นร่างมาตรา ๕๒/๑ เกี่ยวกับการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในระดับผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ซึ่งถือว่าเป็นหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด แต่ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สูงสุดเพียงชั้นทวีติยาภรณ์ช้างเผือก (ท.ช.) เท่านั้น

(๔) ร่างมาตรา ๖๑ เสนอให้ปรับปรุงแบบการจัดสรรงบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับการจัดสรรตามที่ระบุในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยให้กรมบัญชีกลางจ่ายงบประมาณให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแบบงวดเดียว

(๕) เสนอเพิ่มความเป็นวรรคสองร่างมาตรา ๖๑ ความว่า “เพื่อประโยชน์ในการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ให้สำนักงานได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ” เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและวัสดุอื่นที่ใช้ในการเลือกตั้ง เป็นไปได้โดยรวดเร็ว ทันต่อระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

ประเด็นที่สาม บทเฉพาะกาล ร่างมาตรา ๗๐ ร่างมาตรา ๗๑ และร่างมาตรา ๗๒ เสนอให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดปัจจุบันดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ

ประธานกรรมการกล่าว ประเด็นข้อเสนอมุ่งให้ตัดบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ตรวจการเลือกตั้ง และให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้น โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เหตุผลประกอบข้อเสนอมุ่งว่าการปฏิบัติหน้าที่และการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลทั่วไปที่มีความน่าเชื่อถือ และมีความเป็นกลางทางการเมือง เป็นการเสนอเหตุผลประกอบที่ขัดต่อความเป็นจริง เนื่องจากที่ผ่านมา บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิด หรือมีความสัมพันธ์ กับพรรคการเมือง ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ผ่านมา มีข้อครหา เกี่ยวกับความสุจริตและเที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบกับมีความเห็นจากพรรคการเมือง และประชาชนว่าสาเหตุที่ทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตเที่ยงธรรมเกิดจากการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด นอกจากนั้น รูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ จังหวัดดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งอาจขัดต่อความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ที่ต้องการให้ การจัดการเลือกตั้งเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อีกทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดเป็นการตั้งแบบถาวรจึงเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดิน

ประเด็นข้อเสนอมุ่งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับ กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน และกฎหมาย ว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์ เมื่อพิจารณาภารกิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่และอำนาจหลัก ในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง และการวินิจฉัยความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง จึงไม่มีเหตุ ที่จะขอยกเว้นกฎหมายดังกล่าว ประกอบกับในทางปฏิบัติสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงานได้

ประเด็นข้อเสนอมุ่งเรื่องสิทธิประโยชน์ของพนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยเสนอขอรับสิทธิประโยชน์อื่นเทียบเท่าข้าราชการพลเรือน เป็นข้อเสนอที่ไม่ถูกต้อง หากสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งประสงค์จะให้แก่พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับ เงินเดือนมากกว่าข้าราชการพลเรือน ควรใช้หลักเกณฑ์เดียวกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งได้รับ เงินเดือนสูงกว่าข้าราชการพลเรือนทั่วไปแต่จะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์อื่นๆ

ประเด็นข้อเสนอมุ่งเรื่องค่าเล่าเรียนบุตรภายหลังเกษียณอายุและสิทธิประโยชน์อื่นที่ไม่ต่ำกว่า สิทธิประโยชน์ที่ข้าราชการพลเรือนได้รับนั้น การจัดสวัสดิการให้แก่พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งในลักษณะดังกล่าว หากเป็นเงินรายได้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับซึ่งต้องไม่ใช งบประมาณแผ่นดินแล้วนำมาจัดสรรเป็นสวัสดิการให้แก่พนักงาน คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ขัดข้อง โดยอาจบัญญัติไว้ในกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดหา รายได้เพื่อนำมาจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ หากกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถ นำเงินงบประมาณที่ได้รับมาจัดสรรเป็นสวัสดิการให้แก่พนักงานในลักษณะดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อ งบประมาณแผ่นดิน และก่อให้เกิดผลผูกพันต่องบประมาณแผ่นดินในระยะยาว

ประเด็นการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพายให้แก่ผู้อำนวยการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้น ไม่สามารถบัญญัติในกฎหมายได้ เนื่องจากการพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นพระราชอำนาจขององค์พระมหากษัตริย์ จึงเป็นการมีบังคับที่จะบัญญัติใน กฎหมายเพื่อบังคับพระมหากษัตริย์ในการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลใด ประกอบกับ

ปัจจุบันการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไว้อย่างชัดเจนแล้ว

ประเด็นเรื่องการขอให้กรมบัญชีกลางจ่ายงบประมาณให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแบบงวดเดียว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีเหตุผลความจำเป็นใดจึงต้องขอรับงบประมาณแบบงวดเดียว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบหรือไม่ว่างบประมาณที่ส่วนราชการได้รับจัดสรรในแต่ละปี รวมทั้งงบประมาณในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเงินที่กระทรวงการคลังกัวยืมมาทั้งสิ้น รัฐบาลมีภาระต้องนำเงินงบประมาณส่วนหนึ่งจ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินกู้ การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งนำเงินงบประมาณที่ได้รับไปฝากธนาคารแล้วได้ดอกเบี้ยนั้น ดอกเบี้ยเงินฝากที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับเป็นจำนวนที่น้อยกว่าเงินที่รัฐบาลต้องจ่ายเป็นค่าดอกเบี้ยเงินกู้ จึงเป็นการสร้างภาระด้านงบประมาณเกินความจำเป็น ในประเด็นนี้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติหลักการไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้กรมบัญชีกลางจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งองค์กรอิสระอื่นแบ่งออกเป็นงวดโดยในแต่ละงวดคณะกรรมการการเลือกตั้งจะใช้จ่ายงบประมาณจำนวนเท่าใดก็ได้ให้ชี้แจงต่อกรมบัญชีกลาง กรณีมีความจำเป็นที่ต้องใช้งบประมาณมากกว่าที่ได้รับจัดสรร เช่น งบประมาณการเลือกตั้ง ก็ให้เสนอขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมได้

ประเด็นการเพิ่มบทบัญญัติเป็นร่างมาตรา ๗๙ เพื่อให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดแบ่งเขตเลือกตั้งก่อนระยะเวลาที่กำหนดในมาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ตั้งข้อสังเกตว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการกำหนดแบ่งเขตเลือกตั้งล่วงหน้าโดยที่พรรคการเมืองยังไม่มีความพร้อมได้อย่างไร รวมทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่ทราบว่าจะมีการเลือกตั้งเมื่อใด การบัญญัติในตอนนี้อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ในอนาคต

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า ข้อเสนอแนะในเรื่องสิทธิประโยชน์ของพนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกรณีค่าเล่าเรียนบุตรภายหลังเกษียณอายุ เป็นข้อเสนอที่ขัดต่อหลักความเป็นจริง และสอบถามว่าบุตรที่กำลังศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรีสามารถเบิกค่าเล่าเรียนได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีบุตรแม้จะกำลังศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรีหากมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปีก็สามารถเบิกค่าเล่าเรียนได้

อนึ่ง นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม รายงานความคืบหน้าการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุมว่า คณะอนุกรรมการได้พิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุมของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจนถึงครั้งที่ ๒๐๔ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการได้สำเนาบันทึกการประชุมตั้งแต่ครั้งที่ ๑๐๑ ถึงครั้งที่ ๒๐๐ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้พิจารณาตรวจแล้วนำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่กรรมการร่างรัฐธรรมนูญตรวจพบว่าเป็นที่การประชุมมีข้อผิดพลาดสามารถเสนอแก้ไขเพิ่มเติมได้ ส่วนบันทึกการประชุมตั้งแต่ครั้งที่ ๒๓๕ ซึ่งไม่มีการจดรายงานการประชุม มอบหมายให้คณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุมดำเนินการตรวจต่อไป

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ต่อเนื่องจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๒๒ เป็นต้นไป ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๒๒

“มาตรา ๒๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ตุลาการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) มีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี

(๕) ศาลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของตุลาการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เพราะเหตุฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการ

(๖) ต้องคำพิพากษาศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

ประธานศาลซึ่งลาออกจากตำแหน่งให้พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลด้วย

เมื่อมีปัญหาว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) หรือ (๓) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาล หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ตุลาการที่เหลือเลือกตุลาการคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานศาล

ในระหว่างที่ตุลาการพ้นจากตำแหน่ง และยังไม่มีการแต่งตั้งตุลาการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ตุลาการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีตุลาการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้กระทำได้แต่เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในกรณีที่ตุลาการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกตุลาการใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่ตุลาการครบวาระ แต่ถ้าตุลาการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกตุลาการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

หากผู้ที่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาเมื่อรวมกับตุลาการที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่มีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้ผู้ที่ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการศาลที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่เลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานตุลาการ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภารับเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลและตุลาการ

หากเป็นกรณีที่ประธานศาลพ้นจากตำแหน่งด้วย และผู้ที่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาเมื่อรวมกับตุลาการที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่มีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้ผู้ที่ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่เลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานตุลาการ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภารับเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลและตุลาการ ”

ประเด็นการพิจารณา

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการยกร่าง

กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่างมาตรา ๒ ให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๒๐๐ วรรคสอง และวรรคสามของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ในเรื่องระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกา และการลดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามความเห็นของที่ประชุมแล้ว จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ตามความเห็นของที่ประชุมทั้งหมดทุกร่างมาตราแล้ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงจะกลับมาพิจารณาความในร่างมาตรา ๒ อีกครั้ง และสอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้ นำมาจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้ไม่ได้ นำมาจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่นำมาจากความในมาตรา ๒๐๘ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวด ๑๑ ศาลรัฐธรรมนูญ โดยการกำหนดลำดับของอนุมาตราจะแตกต่างจากความในมาตรา ๒๑๘ ที่นำมากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระทุกฉบับ ในส่วนของ (๒) ของร่างมาตรานี้จะมีการกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เท่านั้น เพราะเป็นลักษณะเฉพาะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งไม่ได้นำไปใช้บังคับกับองค์กรอิสระด้วย

นายชนาวัดน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความใน (๒) ของร่างมาตรานี้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นจากความในมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรใช้คำว่า “ประธานศาลรัฐธรรมนูญ” แทนคำว่า “ประธานศาล” ทั้งหมด เพราะร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้ กำหนดนิยามของคำว่า “ประธานศาล” ไว้ และสอบถามว่า ความในวรรคสองถึงวรรคแปดกำหนดไว้ในลักษณะเดียวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในวรรคเจ็ดและวรรคแปดของร่างมาตรานี้ควรตัดออกทั้งหมด เพราะรายละเอียดที่กำหนดไว้ในวรรคเจ็ดและวรรคแปดมีการกำหนดไว้ในวรรคสี่และวรรคห้าแล้ว

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่างมาตราต่าง ๆ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วหรือไม่

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญแก้ไขปรับปรุงร่างมาตราต่าง ๆ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วเสร็จเฉพาะในส่วนที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเมื่อคราวประชุมครั้งที่ผ่านม่านั้น ในส่วนของความในวรรคห้าของร่างมาตรานี้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาว่าควรกำหนดไว้หรือไม่อย่างไร

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงความในร่างมาตรานี้ให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก่อนนำมาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอีกครั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๒๒

มาตรา ๒๓

“มาตรา ๒๓ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๒ ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้ได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้นำมาจากความในมาตราใดของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

นายอภิวัฒน์ คงชาติรี อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้นำมาจากความในมาตรา ๒๐๘ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้แตกต่างจากความในมาตรา ๒๐๘ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ จึงควรแก้ไขความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๓ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๒ (๑) หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด”

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ ก็จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า บทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้อย่างไร

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ

ศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๑๖ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรต้องแก้ไข เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖ (๒) หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด”

ทั้งนี้ มอบหมายให้นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ เสนอขอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๒๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๓ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๒ (๑) หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด”

มาตรา ๒๔

“มาตรา ๒๔ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานศาลและตุลาการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

ให้ประธานศาลและตุลาการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานศาลและตุลาการ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือกันก่อนที่จะนั่งพิจารณาคดีหรือไม่อย่างไร

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือกันก่อนที่จะนั่งพิจารณาคดี

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ถึงหมวดที่ว่าด้วยการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญแล้วจึงค่อยกลับมาแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ให้ถือว่าการประชุมหารือกันของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นการประชุมตามความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ และสอบถามว่า ร่างมาตรานี้กำหนดขึ้นไว้ในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้กำหนดไว้ในลักษณะเดียวกับความในร่างมาตรา ๓๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๕

“มาตรา ๒๕ ประธานศาลและตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปีมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ครบวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้นให้นำอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตามมาตรา ๒๔ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้น เป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีตาย ให้ตกให้แก่คู่สมรสและทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับเป็นสองเท่าของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัครเดช คนชื่อ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. มีข้อสังเกตว่า ควรกำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่พ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่พ้นจากตำแหน่ง เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดไม่ควรมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทน

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๔๐ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดให้นำอัตราเงินเดือนมาคำนวณบำเหน็จตอบแทนเท่านั้น ไม่ได้กำหนดให้เงินประจำตำแหน่งมารวมคำนวณด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๔๐ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดไว้ว่า ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้นให้นำอัตราเงินเดือนตามร่างมาตรา ๓๙ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี ซึ่งความในร่างมาตรา ๓๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวจะมีการกำหนดเรื่องเงินประจำตำแหน่งไว้ด้วยแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า การที่กำหนดให้นำอัตราเงินเดือนตามร่างมาตรา ๓๙ มาใช้ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนโดยไม่ได้กล่าวถึงเงินประจำตำแหน่งไว้ด้วย อาจทำให้เกิดการตีความว่าการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้นไม่รวมเงินประจำตำแหน่งด้วย จึงควรนำประเด็นดังกล่าวไปเสนอแก้ไขในขั้นการพิจารณา

ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย

นายนรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ควรกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันที่จะต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่มีคุณสมบัติไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนด้วย เพราะเหตุที่ขาดคุณสมบัติไม่ได้เกิดจากความผิดของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนั้น ๆ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในประเด็นนี้ควรนำไปเสนอแก้ไขเพิ่มเติมในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยแก้ไขว่า เพื่อประโยชน์แห่งการคำนวณบำเหน็จให้ถือว่าการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุขาดคุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับเป็นการลาออก

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญใช้เกณฑ์ใดในการพิจารณากำหนดให้ได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นสองเท่าในกรณีที่มีการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ และในส่วนของข้าราชการพลเรือนมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ทายาทของข้าราชการพลเรือนจะมีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดเมื่อข้าราชการพลเรือนผู้นั้นถึงแก่ความตายในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ เหตุที่ความในร่างมาตรานี้กำหนดให้ได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นสองเท่าในกรณีที่มีการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากเงินบำเหน็จตอบแทนจำนวนสองเท่าเป็นจำนวนที่เหมาะสมและพอสมควรแก่กรณีดังกล่าวแล้ว

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า บำเหน็จตอบแทนในกรณีดังกล่าวจะตกทอดแก่บุคคลใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า บำเหน็จตอบแทนในกรณีดังกล่าวจะตกทอดแก่คู่สมรส หรือทายาท

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สอบถามว่า กรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง จะมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้พ้นจากตำแหน่งไม่ควรจะมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทน

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า กรณีกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งในปัจจุบันลาออกก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ จะมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งในปัจจุบันลาออกก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๖

“มาตรา ๒๖ เครื่องแบบตุลาการและระเบียบการแต่งกายให้เป็นไปตามที่ศาลประกาศกำหนด การลาหยุดราชการของตุลาการให้เป็นไปตามที่หลักเกณฑ์ที่ศาลประกาศกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้ นำมาจากที่ใด

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า ความในร่างมาตรานี้ นำมาจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีการกำหนดบทบัญญัติเช่นเดียวกับความในร่างมาตรานี้ไว้ด้วยหรือไม่

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ได้มีการกำหนดบทบัญญัติในลักษณะเดียวกับความในร่างมาตรานี้ ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการออกระเบียบเกี่ยวกับเครื่องแบบได้เอง

นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า ความในวรรคสอง หมายความว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะต้องมาปฏิบัติหน้าที่ทุกวัน และจะลาหยุดได้ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใช่หรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า การกำหนดให้ต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา มีการกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่อย่างไร

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขององค์การอิสระทุกระดับจะมีการกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม กล่าวหา ซึ่งสอดคล้องกับความในมาตรา ๒๑๕ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดไว้ได้อย่างไร

นายธนาววัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๒๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดไว้ว่า กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของคณะกรรมการต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม กล่าวหา และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า การกำหนดบังคับให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และมีวิสัยทัศน์สูงต้องมาปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา อาจไม่เหมาะสม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้ประสงค์ที่จะให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องมาลงลายมือชื่อเพื่อลงเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ประสงค์จะให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาทำงานเต็มเวลาเท่านั้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งออกระเบียบเกี่ยวกับเครื่องแบบไว้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในชั้นการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญอาจแก้ไขปรับปรุงโดยมิได้ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเคยพิจารณาและมีความเห็นว่าในร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรนำเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเครื่องแบบ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ มากำหนดไว้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรนำบทบัญญัติในเรื่องของกระบวนการการออกข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศ รวมทั้งกระบวนการในส่งหนังสือที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง มากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย และมอบหมายให้ คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญไปพิจารณาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง โดยนำบทบัญญัติใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งมาพิจารณาประกอบการแก้ไข ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยเฉพาะเรื่องที่จะต้องกำหนดไว้ทั้งนี้ ให้พิจารณา แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญรับที่จะไปพิจารณาแก้ไขปรับปรุง บทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับความเห็นของที่ประชุม รวมทั้ง จะพิจารณายกร่างมาตราในส่วนที่เกี่ยวข้องการันระยะเวลาในการรับส่งหนังสือซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ในการพิจารณาของศาลมาเสนอต่อที่ประชุมด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๒๖

มาตรา ๒๗

“มาตรา ๒๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ตุลาการเป็น เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๗ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๒ การพิจารณาวินิจฉัย

“หมวด ๒

การพิจารณาวินิจฉัย”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๒ การพิจารณาวินิจฉัย โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

“ส่วนที่ ๑

บททั่วไป”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๑ บททั่วไป โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการตัดออกทั้งมาตรา แต่นำความในร่างมาตรา ๒๘ ไปกำหนดไว้เป็นร่างมาตรา ๕/๑

มาตรา ๒๙

“มาตรา ๒๙ ในการพิจารณาวินิจฉัยของศาล ให้ตุลาการศาลทุกคนร่วมกันพิจารณาและวินิจฉัย เว้นแต่มีเหตุถูกคัดค้านหรือมีเหตุจำเป็นอื่น แต่ต้องมีตุลาการเหลืออยู่ไม่น้อยกว่าเจ็ดคน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในทางปฏิบัติเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับสำนวนคดีแล้วจะดำเนินการอย่างไร

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับสำนวนคดีแล้วเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะจัดทำสรุปย่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายนำเสนอให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาก่อนที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาว่าควรรับคดีดังกล่าวไว้พิจารณาหรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า การกำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคดีไว้พิจารณาจะเหมาะสมหรือไม่

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า ที่ผ่านมาประธานศาลรัฐธรรมนูญจะมอบหมายให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนสี่คนทำหน้าที่เป็นองค์คณะในการพิจารณาคดี แต่หากเป็นคดีสำคัญตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนจะทำหน้าที่เป็นองค์คณะร่วมกันทั้งหมด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้อาจทำให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถประชุมเพื่อปรึกษาหารือร่วมกันได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาโดยการปรึกษาหารือร่วมกันก่อนที่จะดำเนินการอื่น ๆ ต่อไป

ประธานกรรมการสอบถามว่า เมื่อองค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพิจารณารับคดีไว้พิจารณาแล้ว ต้องนำคดีเข้าสู่การพิจารณาของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดอีกหรือไม่

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า เมื่อองค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพิจารณารับคดีไว้พิจารณาแล้ว จะต้องนำคดีเข้าสู่การพิจารณาของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดอีกครั้ง โดยองค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะมีหน้าที่ในการนำเสนอเหตุผลในการรับหรือไม่รับคดีไว้พิจารณาต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ มีการกำหนดคำว่า “นั่งพิจารณา” ไว้ด้วย แต่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่า “นั่งพิจารณา” ไว้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะนั่งพิจารณาก็ต่อเมื่อจะมีการไต่สวน หรือวินิจฉัยคดีเท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๙ ในการพิจารณาวินิจฉัยของศาล ให้ตุลาการศาลทุกคนร่วมกันพิจารณาและวินิจฉัย เว้นแต่มีเหตุถูกคัดค้านหรือมีเหตุจำเป็นอื่น แต่ต้องมีตุลาการเหลืออยู่ไม่น้อยกว่าเจ็ดคน แต่ในกรณีที่เป็นการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับเรื่องไว้พิจารณา ศาลจะกำหนดให้ตุลาการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นผู้พิจารณาแทนก็ได้ ถ้าตุลาการดังกล่าวเห็นว่าควรรับไว้พิจารณา ก็ให้ถือว่าศาลสั่งรับไว้พิจารณา แต่ในกรณีที่ตุลาการดังกล่าวเห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจของศาลที่จะรับไว้พิจารณา ให้เสนอศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

นอกจากนี้ สอบถามว่า เรื่ององค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตราใด

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า องค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ในมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีการกำหนดเรื่ององค์คณะไว้แล้วหรือไม่ และเสนอแก้ไขความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๙ ในการพิจารณาวินิจฉัยของศาล ให้ตุลาการศาลทุกคนร่วมกันพิจารณาและวินิจฉัย เว้นแต่มีเหตุถูกคัดค้านหรือมีเหตุจำเป็นอื่น แต่ต้องมีตุลาการเหลืออยู่ไม่น้อยกว่าเจ็ดคน

ในกรณีที่เป็นการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับเรื่องไว้พิจารณา ศาลจะกำหนดให้ตุลาการไม่น้อยกว่าสามคนเป็นผู้พิจารณาแทนก็ได้ ถ้าตุลาการดังกล่าวเห็นว่าควรรับไว้พิจารณา ก็ให้ถือว่าศาลสั่งรับไว้พิจารณา แต่ในกรณีที่ตุลาการดังกล่าวเห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจของศาลที่จะรับไว้พิจารณา ให้เสนอศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

การตั้งตุลาการและการส่งเรื่องให้ตุลาการพิจารณาตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่ศาลกำหนด”

เหตุที่บัญญัติให้ศาลกำหนดหลักเกณฑ์ตามร่างมาตรา ๒๙ ได้เอง โดยไม่ต้องบัญญัติบังคับว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องจัดทำหลักเกณฑ์ในรูปแบบใด เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญอาจกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวได้หลายรูปแบบ เช่น อาจกำหนดหลักเกณฑ์ที่อยู่ในรูปแบบของระเบียบ ประกาศ หรือ ข้อบังคับก็ได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีการกำหนดไว้ในระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดตัวบุคคลในการพิจารณากรณีตามร่างมาตรา ๒๙ วรรคสอง โดยจะกำหนดรายละเอียดว่าประกอบด้วยตุลาการคนใดบ้างจำนวนกี่คน โดยในการพิจารณาอบหมายให้พิจารณาในแต่ละเรื่องนั้น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้เสนอต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ จากนั้น ประธานศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้มอบหมายว่าจะให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญคนใดเป็นองค์คณะในการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับเรื่องใดไว้พิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๒๙ เป็นการนำหลักการมาจากมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ แต่เมื่อพิจารณาจากถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๙ เห็นว่าเป็นการบัญญัติที่ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ดังนั้น ควรนำถ้อยคำในมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญ มาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๙ ให้ครบถ้วน โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการทำคำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๙ เป็นเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับหลักในการพิจารณาวินิจฉัยเท่านั้น ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับการทำคำวินิจฉัยจะบัญญัติเนื้อหาอยู่ในส่วนที่ ๔ การวินิจฉัยและการทำคำวินิจฉัยทั่วไป

นายอภิวัฒน์ คงชาติ อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในชั้นการพิจารณาของคณะอนุกรรมการได้มีประเด็นข้อสังเกตว่า ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วสั่งรับเรื่องไว้พิจารณาแล้ว ในการทำคำวินิจฉัยจะต้องวินิจฉัยทุกประเด็น จะมีปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่ ในกรณีที่ตุลาการเสียงข้างน้อยที่ลงมติไม่รับเรื่องไว้พิจารณามาตั้งแต่ต้น ต่อมาในชั้นพิจารณาทำคำวินิจฉัย หากบัญญัติให้ตุลาการต้องทำคำวินิจฉัยในทุกประเด็นจะเป็นการบังคับตุลาการคนที่เคยลงมติไม่รับเรื่องไว้พิจารณาหรือไม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอการพิจารณาร่างมาตรา ๒๙

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาหลักการในการยกร่างวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. นั้น เป็นการบัญญัติหลักการเกี่ยวกับวิธีพิจารณาขึ้นมาใหม่ทั้งหมดหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา

ของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เหตุที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มีการบัญญัติกระบวนการพิจารณาของศาลขึ้นมาใหม่ทั้งหมด เนื่องจากแต่เดิมหากกระบวนการใดที่ไม่ได้กำหนดไว้ในข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญก็จะนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ

ประธานกรรมการกล่าวว่า วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญควรมีหลักในการบัญญัติไว้โดยเฉพาะเท่านั้น โดยจะนำเอาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับในบางเรื่องเท่านั้น เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้น เป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงสิทธิของคู่ความในกระบวนการพิจารณาในชั้นศาล ซึ่งคู่ความจะต้องรักษาสีสิทธิของตนเอง โดยศาลยุติธรรมไม่มีหน้าที่จะต้องไปรักษาสีสิทธิและผลประโยชน์ของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะแตกต่างจากหลักในการพิจารณาคดีในศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญจะต้องทำหน้าที่ในการดูแล และรักษาความยุติธรรมให้แก่คู่ความทุกฝ่าย ดังนั้น จะนำหลักการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้กับวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญทั้งกระบวนการไม่ได้ นอกจากนี้ การบัญญัติโดยให้นำหลักการของวิธีพิจารณาในศาลปกครองมาใช้ก็ยังไม่ใช่หลักการที่ถูกต้องมากนัก เนื่องจากปัจจุบันระบบวิธีพิจารณาของศาลปกครองนั้น ตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขในระบบราชการ ซึ่งทำให้กระบวนการพิจารณาคดีในศาลปกครองเป็นไปด้วยความล่าช้า

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ควรเชิญผู้แทนของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ข้อมูลและชี้แจงแสดงความคิดเห็นพร้อมข้อเสนอแนะในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปยังหน่วยงานผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นๆ หลังจากที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณายกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในเบื้องต้นเสร็จแล้ว และจะส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ปรับปรุงแล้วไปยังหน่วยงานที่เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานดังกล่าวเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นอีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. มีความซับซ้อน โดยอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแตกต่างไปจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ ดังนั้น ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีหนังสือไปยังสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมทั้งส่งตัวร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไปด้วย โดยขอให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญส่งผู้แทนมาร่วมประชุมกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- การบัญญัติโดยนำวิธีพิจารณาของศาลปกครองมาเป็นหลักในการพิจารณานั้น อาจไม่ใช่หลักการที่ดีที่สุด เนื่องจากวิธีพิจารณาศาลปกครองก็เปิดโอกาสให้ศาลปกครองนำหลักการของวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับด้วย

- เนื่องจากวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญต้องใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาคดี ดังนั้น จะต้องทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระบบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ โดยอาจต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “ระบบไต่สวน” ไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรบัญญัติโครงสร้างของวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ โดยมีบทบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ
๒. ต้องมีบทบัญญัติการนำคดีมาสู่ศาลรัฐธรรมนูญว่าจะเสนอได้ในช่องทางใดบ้าง เช่น เสนอผ่านช่องทางในกรณีที่มีผู้ยื่นคำร้องต่อศาล โดยให้ผู้ยื่นคำร้องจะต้องทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาล หรือในกรณีที่หน่วยงานของรัฐยื่นคำร้องต่อศาล สำหรับหน่วยงานราชการอาจกำหนดให้ทำเป็นหนังสือโดยให้อธิบายถึงสาระสำคัญของประเด็นที่ต้องการให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ดังนั้น การกำหนดประเภทและที่มาของคดีในแต่ละประเภทจะง่ายต่อการจำแนกประเภทของคดี
๓. ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องไว้พิจารณาหรือไม่ โดยอาจกำหนดว่าศาลจะมีคำสั่งไม่รับเรื่องไว้พิจารณาเพียงเพราะเหตุที่คำร้องไม่ถูกต้อง หรือหนังสือที่หน่วยงานของรัฐยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญข้อความไม่ครบถ้วนไม่ได้ หากกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญพบว่าคำร้องหรือหนังสือราชการไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ผู้ร้องหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้ถูกต้อง จะสั่งไม่รับเรื่องไว้พิจารณาโดยอ้างเหตุความไม่สมบูรณ์ของคำร้อง หรือความไม่สมบูรณ์ในสาระสำคัญในหนังสือราชการไม่ได้
๔. ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการในการพิจารณาในกรณีที่ศาลไม่รับคำร้องไว้พิจารณา โดยให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อนมีคำสั่งไม่รับคำร้อง
๕. ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลโดยให้ใช้ระบบไต่สวน และบัญญัติเกี่ยวกับขั้นตอนการพิจารณาในทุกขั้นตอน และไม่ควรมีคำวินิจฉัยให้แพคดีด้วยเหตุที่คำร้องเคลือบคลุม
๖. ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ โดยต้องไม่มีกรณีที่สูงสัยแล้วยกผลประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่ผู้ถูกร้อง โดยศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยในทุกประเด็นให้เบ็ดเสร็จเด็ดขาด
๗. ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นข้อพิพาทก่อนการดำเนินการไต่สวน หรืออาจจะบัญญัติให้ไต่สวนก่อนการกำหนดประเด็นข้อพิพาท ซึ่งอาจบัญญัติในการกำหนดประเด็นข้อพิพาทให้สามารถทำได้ทั้งสองกรณี กล่าวคือ ศาลรัฐธรรมนูญสามารถกำหนดประเด็นข้อพิพาทก่อนการไต่สวน หรือจะกำหนดประเด็นข้อพิพาทหลังจากไต่สวนแล้วก็ได้
๘. ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการทำคำวินิจฉัยของศาล ในกรณีที่การลงมติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีคะแนนเสียงเท่ากัน ก็ควรมีบทบัญญัติให้ศาลสามารถให้คำแนะนำในกรณีดังกล่าวได้ โดยให้คำนึงถึงประโยชน์และความสงบสุขของประชาชนโดยรวมเป็นหลัก
๙. ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแต่ละคนต้องทำความเข้าใจส่วนตนกำหนดไว้ด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ควรมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้อำนาจตุลาการศาลรัฐธรรมนูญสามารถมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐในกรณีที่หน่วยงานของรัฐยื่นเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นต่างๆ ได้ด้วย นอกจากนี้ ในประเด็นที่มีการคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นองค์คณะในการพิจารณาในเรื่องใด อันส่งผลทำให้เหลือตุลาการที่เป็นองค์คณะเพียงแปดคน และหากเกิดกรณีที่มีคะแนนเสียงในการลงมติเท่ากัน โดยมีผลคะแนนเป็นสี่เสียงต่อสี่เสียง จะมีวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในคดีที่ต้องห้ามฎีกาซึ่งบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้น อาจเป็นการตัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนหรือไม่ และหากมีผู้ร้องนำประเด็นดังกล่าวขึ้นสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างองค์กรได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในประเด็นเกี่ยวกับการบัญญัติอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญบางประการนั้น ไม่สามารถไปกำหนดก้าวล่วงถึงอำนาจในการใช้ดุลพินิจของศาลยุติธรรมที่มีตามกฎหมายอื่นได้ ดังนั้นวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรไปแก้ไขกระบวนการพิจารณาของศาลยุติธรรมเสียใหม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในคดีที่ต้องห้ามมิให้ฎีกานั้น ในวิธีพิจารณาของศาลยุติธรรม สามารถยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อขออนุญาตให้ฎีกาได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. โดยเฉพาะเรื่องของระบบวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญที่ยกร่างขึ้นมาใหม่ทั้งหมดนั้น อาจเป็นการบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมทุกประเด็น ขอให้คณะกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้กลับไปปรับปรุงแก้ไขเสียใหม่แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมพิจารณาอีกครั้ง ทั้งนี้ ในระหว่างรอการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. เห็นควรให้นำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ขึ้นมาพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์